

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0002-2
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Українська інженерно-педагогічна академія
ID ОП у ЄДЕБО	32529
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Управління та економіка підприємництва, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 07 «Управління та адміністрування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/15AwcFqmSP_O-sDz9Ewev0NVekwY2tnIX/view

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	д.е.н. доцент, професор кафедри Мартинюк Олена Анатоліївна
Члени експертної групи	д.е.н., професор, завідувач кафедри Величко Олександр Петрович, здобувачка вищої освіти за третім (освітньо-науковим рівнем) Лопатка Ксенія Андріївна
Залучений представник роботодавців	-
Спостерігачі	Заступник голови Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти Назаров Іван Володимирович
Дати виїзду до ЗВО	04-06 листопада 2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	http://www.uipa.edu.ua/ua/1prohramy-vyizdu-ekspertnykh-hrup-pid-chas-provedennia-akredytatsiinoi-ekspertyzy
Дата надходження звіту до Національного агентства	18 листопада 2019 р.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішеньгалузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмоваЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні діїЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◇ відсутні

Обґрунтування:

Підстави відмови в акредитації відсутні.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма є актуальною та збалансованою у контексті врахування сучасних вимог ринку праці та інтересів стейкхолдерів. Вона узгоджується із місією та стратегією розвитку ЗВО. ОП має необхідне забезпечення викладачами із належною академічною кваліфікацією, а також можливості для залучення більшої частки фахівців із професійною кваліфікацією. Результати акредитаційної експертизи засвідчили, що в цілому існує достатня відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів: проектування цілей ОП; розробка структури та змісту ОП; формування доступу до ОП та визнання результатів навчання; організація навчання і викладання за ОП; контроль знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність; забезпечення ОП людськими ресурсами; формування освітнього середовища та матеріальних ресурсів; розробка і впровадження системи внутрішнього забезпечення якості ОП; створення прозорих та публічних процедур для якісного функціонування ОП. Таким чином, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, з недовіками, що не є суттєвими (рівень В). Однак усі зазначені освітні процеси мають значні резерви для удосконалення, що і стало предметом консультаційного оцінювання експертної групи. При цьому, незважаючи на відсутність набору у 2019 р., освітня програма має перспективи для подальшого існування, розвитку та удосконалення в майбутньому.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Існує відповідність цілей ОП як Стратегії розвитку УІПА на 2015-2025 рр., так і Перспективній програмі розвитку академії на 2010-2020 рр. Високий рівень відповідності ОП нещодавно затвердженому стандарту вищої освіти спеціальності за магістерським рівнем, а також Національній рамці кваліфікацій. Наявні у відкритому доступі анкетування студентів з метою виявлення потреб щодо покращення організації навчання на ОП. Забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами ОП. Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Використання ІТ-платформ MOODLE та IRBIS, які допомагають ефективно координувати освітні процеси. Доступність у відкритому доступі силабусів як форми інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання на ОП. Наявність у НПП публікацій у виданнях, які включені до баз Scopus та Web of Science. Відповідність усіх викладачів програми за академічною кваліфікацією. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальному процесі за ОП на взаємовигідних з академією умовах. Наявність сприятливого морально-психологічного клімату у ЗВО. Забезпеченість потреб студентів ОП матеріально-технічною базою та ресурсами. Автоматизація бібліотечних процесів та організація доступу до електронних баз даних. Існування чітких процедур щодо оновлення освітньої програми. Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в академії і на ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Поширене патерналістське сприйняття студента як об'єкта навчання, а не суб'єкта, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Вибіркова частина формування компонент ОП «Управління та економіка підприємництва» потребує покращення можливостей вільного вибору студентів як серед компонент цієї ОП, так і серед вибірових дисциплін інших ОП академії. Доцільно створити процедури, які забезпечать можливість врахування на ОП наданих послуг студентам у системі неформальної освіти. Варто покращити передумови для участі НПП та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності. Рекомендовано доповнити освітній процес за ОП активними методами навчання. Запропоновано залучення професіоналів-практиків до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин. Зважаючи на часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП, доцільно вносити необхідні коригування чи доповнення до освітньої програми не рідше одного разу на рік. Рекомендовано запровадити в академії елементи процесного підходу до організації менеджменту, що забезпечить гаранту освітньої програми необхідні повноваження для ефективного академічного управління процесами на ОП. Доцільно використовувати ефективні фінансові інструменти для постійного матеріального стимулювання результативної діяльності гарантів у контексті реального покращення якості ОП. Після громадського обговорення проекту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Попереднім ключовим документом стратегічного розвитку ЗВО розглядалася Перспективна програма розвитку Української інженерно-педагогічної академії на 2010-2020 рр. (<http://www.uipa.edu.ua/ua/general-information/2014-2015-pra/3406-2015-09-17-13-49-19>). Саме на неї є ключові посилання у звіті про самоцінювання ЗВО. На момент започаткування цієї ОП її цілі відповідали програмі розвитку УІПА, основними завданнями якої є: формування організаційної та освітньої компоненти та здійснення освітньої діяльності, пов'язаної із здобуттям вищої освіти за рівнями «бакалавр», «магістр» та «доктор філософії», а також наукової, інноваційної та підприємницької компоненти. Стратегічні завдання академії відповідають пріоритетам, що сформовані цілями ОП. Під час формулювання мети та програмних результатів навчання, у певній мірі, було враховано практичний підприємницький контекст шляхом орієнтування на інтереси стейкхолдерів, а також інтереси здобувачів вищої освіти, що узгоджується із Перспективною програмою розвитку ЗВО. Між тим на сайті академії також розміщена і Стратегія розвитку УІПА на 2015-2025 рр. (<https://drive.google.com/file/d/0B0ojOvVr9sqWWXc4aTg2V3BKeGFiZGdnVnRMRUJRQmFHRXZB/view>). ОП також відповідає тій місії та стратегії розвитку академії, які описані і у цьому документі.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Протягом 2018-2019 н.р. в академії проводилося анкетування студентів <http://uipa.edu.ua/ua/educative-work/rezultaty-anketuvannia>. Результати анкетування частково було враховано при змістовному наповненні деяких компонент освітньої програми (виробнича практика та ін.), а також під час організації освітнього процесу. Інтерв'ю з приватним підприємцем та представником підприємства «ДойчХоф» підтвердило, що на зустрічі з ними у 2018 р. студенти висловлювали побажання щодо вивчення особливостей організації та ведення бізнесу. Частина із цих побажань знайшла своє відображення у цілях та результатах навчання ОП. Так само інтерв'ю членів експертної групи із іншими роботодавцями засвідчило підтримку останніх щодо включення до програми низки чинних дисциплін («Конкурентоспроможність підприємства», «Управління ризиками» та ін.). ОП має зовнішніх рецензентів зі сфери бізнесу. Деякі результати наукових досліджень з економіки та підприємництва, які були отримані представниками академічної спільноти (Кузнецова Г.В. та Удовікова Л.О.), відображені у цілях та змісті ОП. Представники студентського самоврядування на зустрічі з експертами також звернули увагу, що адміністрація академії задовольнила їх прохання організувати проведення деяких занять у суботу через працевлаштування багатьох студентів денної форми навчання. Таким чином, позиції та потреби стейкхолдерів при формуванні цілей та результатів навчання ОП, а також під час планування графіку навчального процесу певною мірою враховуються.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано тенденції розвитку сучасного ринку праці, а також його галузевого та частково регіонального контексту. Випусників дана освітня програма поки не має і оцінювання ними відповідності вимогам ринку праці очікується в майбутньому. Перелік освітніх компонент у цілому узгоджується із цілями ОП, тенденціями розвитку спеціальності, особливостями регіону та ринку праці у Харківській області. Інтерв'ю засвідчили, що ЗВО підтримує зв'язки із роботодавцями та проводить з ними певні консультації щодо особливостей надання освітніх послуг. Частково побажання роботодавців знайшли своє відображення у цілях освітньої програми та програмних результатах навчання. Під час розробки освітньої програми «Управління та економіка підприємництва» був врахований зміст аналогічних освітніх програм Харківського національного економічного університету імені С. Кузнеця, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана та ін. За результатами вивчення освітніх програм класичних економічних ЗВО України, було визначено власний комплекс компонент освітньої програми, який у цілому є обґрунтованим. Між тим вивчення досвіду аналогічних освітніх програм іноземних ЗВО не здійснювалося, що частково послаблює об'єктивність та якість процесу проектування цілей та результатів навчання за ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю було затверджено 10.07.2019 р. На момент роботи експертної групи внесення змін до ОП на основі вимог стандарту не відбувалося. Між тим ОП у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для магістерського рівня, а також затвердженого освітнього стандарту. Зокрема, за інтегральною компетентністю випускника. Крім того, програма містить усі 5, необхідних стандартом, загальних та фахових компетентностей, а також усі 11 програмних результатів навчання. Форма атестації здобувачів вищої освіти також у цілому відповідає вимогам стандарту. На момент формування ОП частково враховувалися вимоги проекту цього документу. Отже, освітня магістерська програма дозволяє досягти, визначених стандартом, результатів навчання за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», а також у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для рівня 8.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Відповідність цілей ОП як Стратегії розвитку УПА на 2015-2025 рр., так і Перспективній програмі розвитку академії на 2010-2020 рр. Наявність вмотивованої висококваліфікованої робочої групи на стадії проектування та для подальшого оновлення ОП. Високий рівень відповідності нещодавно затвердженому стандарту вищої освіти спеціальності за магістерським рівнем, а також Національній рамці кваліфікацій. Реальна співпраця із багатьма роботодавцями, які вмотивовані до участі у формуванні якісної освітньої програми. Наявні анкетування студентів з метою виявлення потреб щодо покращення організації навчання на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Не враховано досвід аналогічних іноземних освітніх програм. Недостатня регулярність та змістовність проведення анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення конкретно цієї ОП за набором компонент (дисциплін), їх тематичного наповнення, а також отриманих результатів навчання. Рекомендовано організувати проведення анонімних опитувань студентів щодо задоволеності змістом навчання за освітньою програмою перед початком кожної екзаменаційної сесії. Більше враховувати їх результати при перегляді змісту ОП. Внести зміни до ОП в частині положень освітнього стандарту за розділом II «Загальна характеристика», а також у контексті вимог до кваліфікаційної роботи.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 1.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

За чинним законодавством щодо навчального навантаження для магістерських освітньо-професійних програм (90 годин), а також за критеріями чинного стандарту вищої освіти відповідної спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (для другого рівня вищої освіти не менше 35 % обсягу ОП має бути спрямовано на здобуття загальних та фахових компетентностей, визначених стандартом), ОП повністю відповідає встановленим вимогам. При цьому у звіті про самооаналіз було зазначено різний обсяг бюджету часу, що відведений на вивчення дисциплін самостійного вибору здобувачами вищої освіти. На першій сторінці звіту в описі ОП вказано, що цей обсяг становить 22 кредити ЄКТС. Натомість, у пункті 2.2 зазначено 28, тоді як у пункті 2.5 – 15. Під час інтерв'ю із гарантом ОП та академічним персоналом було з'ясовано, що унаслідок коротких термінів для підготовки звіту, значення 28 виявилось технічною помилкою, а 15 кредитів невірно розраховувалося за окремою вибірковою частиною дисциплін. Тому вірним є значення 22 кредити ЄКТС, що і узгоджується із завантаженим навчальним планом ОП. Між тим ця частка обсягу часу на вивчення вибірових компонент несуттєво не відповідає вимогам законодавства (25 %), оскільки становить 24,44 % від загально бюджету часу 90 годин на навчання за програмою.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП достатньо структурована. Вона містить 12 обов'язкових компонент та 8 вибірових дисциплін, які об'єднані у 2 блоки. Така ж кількість і назви компонент і у навчальному плані. Обов'язкові компоненти також включають дисципліни самостійного вибору ЗВО. Матриця відповідностей (5) засвідчує повне забезпечення обов'язковими компонентами ОП програмних результатів навчання. У навчальному плані вивчення дисциплін передбачене протягом 1 і 2 семестру. Однак, структурно-логічна схема не достатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми. Крім того, вона містить дисципліни, вибір яких здобувачами вищої освіти передбачити не можливо, або ж різні дисципліни, зазначені у одному блоці, мають не однаковий взаємозв'язок із рештою компонент ОП. У цілому вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонент освітньої програми є обґрунтованими і дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз змісту програми свідчить про загальну відповідність предметній області визначеної спеціальності. Освітні компоненти у цілому відповідають спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Також це узгоджується із особливостями та назвою ОП «Управління та економіка підприємництва». Усі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами, які включені до обов'язкової складової програми. Натомість, інтерв'ю зі студентами та роботодавцями підтвердило необхідність оновлення ОП деякими сучасними дисциплінами. Це надасть

додаткові можливості для створення конкурентних переваг ОП на ринку освітніх послуг. Також студенти зазначили про те, що було б корисним збільшити години для проходження практики на підприємствах, а також години для вивчення іноземних мов. Іноземна мова спілкування викладається лише один семестр і входить до вибіркового блоку дисциплін.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО встановлена модель вибору дисциплін за блоками, яка не дозволяє в достатній мірі реалізувати право вільного вибору освітніх компонент для здобувача вищої освіти. Зокрема, здобувач обирає не конкретні дисципліни, а певний блок, що складається із заздалегідь встановленого переліку компонент. Можливість вибору дисциплін із одного блоку, або із інших ОП відсутня. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти була отримана інформація про те, що вибір блоків дисциплін дійсно відбувається перед початком навчання. Згідно із Положенням про організацію освітнього процесу в УПА студентам, навколо яких не згуртувалась необхідна кількість осіб для формування повноцінної групи (магістрів – не менше 15 осіб), надають можливість здійснити повторний вибір дисциплін. У випадку, якщо для вивчення окремої вибіркової навчальної дисципліни не записалась мінімально необхідна кількість студентів кафедра доводить до відома студентів перелік дисциплін, що не будуть викладатися. Це регулює Положенням про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором (<http://www.uipa.edu.ua/ua/general-information/normatyvni-dokumenty?id=3052>). У ОП та навчальному плані визначено два вибіркового блоку дисциплін. Здобувачі вищої освіти, які були присутні на інтерв'ю, інформували експертів про те, що вони мали можливість вільно обрати блок дисциплін. Однак через організаційні вимоги щодо кількості студентів для навчання за блоком освітніх компонент, ті хто були в меншості мали згодом прийняти вибір більшості. Завдяки цьому індивідуальні навчальні плани студентів співпадають. Це свідчить про недостатні умови на ОП для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальні політики та процедури академії щодо проходження здобувачами вищої освіти навчальних та виробничих практик зафіксовані у Положенні про організацію та проведення практичної підготовки студентів. У ОП та навчальному плані передбачена обов'язкова компонента «Переддипломна практика» в обсязі 6 кредитів. Результати анкетування академією здобувачів вищої освіти за ОП у 2018-2019 н.р. частково було враховано при формуванні програми переддипломної виробничої практики. Між тим результати анкетування студентів експертною групою засвідчили декілька побажань щодо збільшення годин на проходження практики та покращення її змісту. Як бази для проходження виробничої практики, використовуються підприємства різних галузей національної економіки (переважно Харківської області). Інтерв'ювання 9-ти роботодавців засвідчило їх готовність надавати умови для проходження практики студентів та стажування викладачів на умовах договірних відносин (у т.ч. комерційного характеру). Звіти здобувачів вищої освіти щодо проходження переддипломної практики узгоджуються із автономними вимогами академії. Зміст програми практики у цілому відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням стейкхолдерів, а також дозволяє досягти за цією компонентою, заявлених у ОП, чотирьох програмних результатів навчання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОП у розділі «Загальні компетентності» знайшли відображення соціальні навички, що відповідають заявленим цілям освітньої програми. Їх, зокрема, формують такі дисципліни як «Підприємництво та бізнес-культура», «Теорія та методологія наукових досліджень», «Управлінський консалтинг», «Іноземна мова» та ін. Більшість інших освітніх компонент також мають окремі тематичні розділи, які дозволяють набути певних соціальних компетенцій (soft skills). Однак студентам можуть бути створені і додаткові умови для отримання таких навичок через можливість навчання на відповідних факультативах або спеціальних курсах в академії. Кваліфікований кадровий потенціал ЗВО для організації такого навчання є цілком достатнім.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на тепер відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістичне відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Достатність обсягу аудиторної та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти за більшістю освітніх компонент було підтверджено опитуванням та анкетуванням фокус-групи здобувачів вищої освіти (11 респондентів). Це підтверджує і додатковий аналіз змісту компонент ОП експертами комісії. Таким чином, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Однак студенти також вважають, що було б доцільним частково збільшити обсяг часу для проходження переддипломної практики та вивчення іноземних мов.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Значна відповідність структури та змісту ОП вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю, не зважаючи на те що він був затверджений пізніше відкриття цієї освітньої програми. Забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами ОП. Наявність у ОП освітніх компонент, які були рекомендовані роботодавцями. Практична підготовка здобувачів за ОП є складовою анкетування студентів і в багатьох випадках вона здійснюється на провідних підприємствах Харківської області та м. Харкова.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Структурно-логічна схема не достатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми. Є часткова невідповідність законодавству обсягу вивчення вибіркового компоненту у навчальному плані. Вибіркова частина формування компоненту ОП потребує удосконалення у контексті збільшення їх різноманітності та організаційних можливостей вибору для здобувачів вищої освіти за програмою «Управління та економіка підприємництва». Такий вибір може передбачати усі рекомендовані компоненти як цієї ОП, так і вибіркові компоненти інших освітніх програм академії. Рекомендовано організаційно визначити окремий день тижня для навчання саме за вибічковими дисциплінами. Важливим є врахування досвіду аналогічних іноземних програм при оновленні ОП у майбутньому. Доцільним є впровадження процедур для покращення вибору баз практики та підвищення мотивації роботодавців до якісного керівництва практикою здобувачів ОП на підприємствах. Запропоновано впровадити додаткові курси та факультативи для розвитку соціальних навичок здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.3, 2.5, 2.6 та 2.8. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 2.1, 2.2 та 2.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання затверджені наказом ректора академії 14.12.2017 р. (зі змінами 27.02.2018 р. та 31.05.2018 р.). Вони оприлюднені на сайті ЗВО (<http://www.uipa.edu.ua/ua/applicant/ymovi-priyomy>). У Додатку 1 до Правил прийому зазначено про набір здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Управління та економіка підприємництва» спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (другий рівень вищої освіти). Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Програма вступних випробувань переглядається щорічно. При прийомі на навчання на конкурсній основі здобувач має скласти вступне фахове випробування та іспит з іноземної мови (ЄВІ). Якщо вступник немає бакалаврської освіти за фахом, він ще складає додаткове вступне фахове випробування. В документі «Програма, характеристика та критерії оцінювання завдань вступного фахового випробування» відображено перелік тем, на основі яких побудовані екзаменаційні питання, критерії бальної оцінки знань вступників та характеристика завдань. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (<http://uipa.edu.ua/ua/108-2011-12-03-20-35-32/2011-12-03-20-38-41/4095-2017-03-pvvm>). Програма додаткового вступного фахового випробування розроблена на базі деяких розділів програм підготовки бакалаврів зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Документ розміщено на сайті ЗВО(<http://uipa.edu.ua/ua/108-2011-12-03-20-35-32/2011-12-03-20-38-41/4095-2017-03-pvvm>). На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою у цілому враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО відображені у Положенні про порядок реалізації учасниками освітнього процесу УІПА права на академічну мобільність, яке було розглянуто Вченою радою УІПА (Протокол №3 від 03.09.2015 р. та затверджено наказом ректора від 03.09.2015 р. № 321. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (<http://uipa.edu.ua/ua/international-cooperation/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist>). В частині четвертій даного положення відображено правила визнання та перезарахування результатів навчання. Правила є достатньо зрозумілими та чіткими. Особи, які навчаються в академії на договірній основі з оплатою за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб можуть бути переведені на навчання на таких же умовах до інших закладів вищої освіти. Такі переведення можуть бути здійснені за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу та згоди замовників, що фінансують підготовку. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічної різниці здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Українській інженерно-педагогічній академії, затвердженого рішенням вченої ради від 24.06.2015 р., протокол № 11. При цьому враховується наданий здобувачем вищої освіти документ із переліком та результатами вивчення дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завірений належним чином іншим ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у ЗВО на тепер відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Наявність публічного доступу до документів академії, що регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО. Сприятливі умови для можливого переведення здобувачів із однієї ОП на іншу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Відсутність правил для визнання результатів навчання, які отримані за фахом у неформальній освіті. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечать можливість врахування на ОП наданих послуг здобувачам вищої освіти у системі неформального навчання. Доцільно додатково ознайомитися із кращими практиками визнання результатів навчання у інших ЗВО. Визначити можливості для започаткування практики академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП.

Рівень відповідності Критерію 3:

/ Рівень B /

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, та 3.3. При цьому нині відсутні процедури за підкритерієм 3.4 є у планах роботи керівництва академії на найближчий період. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Методи та форми навчання, які використовуються викладачами на програмі, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів. Це було встановлено унаслідок вибіркового опитування НПП та студентів. Однак подекуди застосовуються традиційні методи і форми, за допомогою яких складно досягти деяких результатів навчання ОП. Це перш за все пов'язано із творчими навичками вирішення нестандартних ситуацій. Для таких ПРН більш ефективними б стали методи активного вивчення дисципліни (кейс-стаді, бізнес-симуляції, тренінги, ділові ігри та ін.). За інформацією студентів, належна академічна свобода при трактуванні та вивченні дискусійних положень або контраверсійних суджень підтримується більшістю НПП. Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою є можливість отримання та перевірки завдань для здобувачів вищої освіти дистанційно. Студенти мають свій акаунт в системі MOODLE для можливості співпраці із викладачами. Також в УПА встановлена система IRBIS. Вона допомагає в адмініструванні освітнянських бізнес-процесів та плануванні мобільних додатків для студентів. Унікальні потреби студентів, як суб'єктів навчання, реалізуються і через процес інтенсивного викладання дисциплін за блоковою системою. Таким чином, форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Крім того, вони у цілому узгоджуються із студентоцентрованим підходом та принципами академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабусу або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО обрав для себе декілька форм інформування здобувачів вищої освіти, а саме: силабуси (<http://www.uipa.edu.ua/ua/educative-work/syllabusy/620-2011-12-09-21-56-46/syllabusy/6498-op-upravlinnia-ta-ekonomika-pidpriemnytstva>); усне повідомлення викладачем; система дистанційної освіти; друковані матеріали (комплекси інформаційно-методичного супроводу вивчення кожної освітньої компоненти; навчальні посібники; методичні рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи; робочі зошити з конкретної дисципліни; комплекти документів для підготовки до заліків та іспитів тощо). Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що у ЗВО доступ до сайту дистанційної освіти є у кожного студента (у кожного є свій логін та пароль) (<http://do.uipa.edu.ua/login/index.php>). За допомогою електронного кабінету на сайті здобувач має змогу отримати інформацію про освітній процес, розклад занять, а також отримати консультацію викладача. Отже, здобувачам вищої освіти своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Магістерська ОП є не освітньо-науковою, а освітньо-професійною. Однак у цілях програми акцентовано увагу і на науковій складовій підготовки фахівців. Серед компонент ОП є вибіркова дисципліна «Теорія і методологія наукових досліджень». Методичні вказівки до проходження переддипломної магістерської практики містять розділ 4 «Проведення наукового дослідження». Більшість викладачів програми проводять дослідження у контексті навчальних дисциплін, які викладають на ОП. Це засвідчує перелік їх публікацій на авторських сторінках у системі Google Scholar. Посилання на наукові джерела є у силабусах певних дисциплін. Студенти долучаються до процесу досліджень під час виконання курсових та дипломних робіт. До того ж часу окремі здобувачі вищої освіти за ОП брали участь у науково-практичних конференціях, спільних публікаціях статей із викладачами. Також студенти надсилали результати своїх досліджень на Всеукраїнські конкурси студентських наукових робіт. Отже, академія у цілому забезпечує поєднання цілей програми та процесу викладання і навчання за ОП із науковими дослідженнями.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Магістерська освітня програма функціонує лише один рік. Тому більшість викладачів по факту не здійснювали оновлення змісту навчальних дисциплін через відсутність освітнього процесу на програмі у 2019-2020 н.р. На зустрічі із академічним персоналом була висловлена готовність це зробити при наступному наборі студентів на ОП у 2020-2021 н.р. Безпосередньо механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі певною мірою в академії відпрацьований, що підтверджується нормативним документами з організації освітнього процесу в ЗВО (<https://drive.google.com/file/d/1S1q4BzHZB2sGLp6Tp3JbXtfK-6Ihc1al/view>)

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Значною мірою інтернаціоналізація діяльності на ОП пов'язана із глобалізацією наукових досліджень, які здійснюють НПП в контексті своїх навчальних дисциплін. Зокрема, гарант та деякі інші НПП програми мають публікації у журналах, які індексуються у авторитетних міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science. За додатково наданою інформацією очевидним є те, що студенти та викладачі також беруть участь у міжнародних конференціях поза межами ЗВО. Іноземні студенти УПА мають можливість отримати диплом магістра за багатьма спеціальностями, але за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» набір іноземних студентів не відбувся. У програмах міжнародної академічної мобільності НПП та студенти першого набору за ОП участі не брали. Тому процес інтернаціоналізації на цій ОП має потребу у активному подальшому розвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Використання ІТ-платформ MOODLE та IRBIS, які допомагають ефективно координувати освітні бізнес-процеси. Наявність силабусів як форми інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання. В ЗВО використовується технологічний підхід до організації та контролю навчання, який сприяє зручному і комфортному освітньому середовищу. Присутність науково-дослідної складової у викладанні та навчанні за ОП. Визначення важливості наукової підготовки фахівців у цілях ОП. Наявність у членів групи забезпечення публікацій у виданнях, які включені до авторитетних міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Відсутність участі викладачів та студентів ОП у виконанні держбюджетних та міжнародних наукових проектів. Рекомендовано підвищити конкурентоспроможність дослідницьких груп для перемоги у грантових конкурсах. Доцільно покращити передумови для участі НПП та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за під критеріями 4.1, 4.2, та 4.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за під критеріями 4.4 та 4.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальні форми контрольних заходів та система оцінювання здобувачів вищої освіти визначені в академії Положенням про організацію освітнього процесу. Усі дисципліни освітньої програми мають розроблені та затверджені силабуси, де є розділ 11 «Методи контролю» та розділ 12 «Розподіл балів, які отримують студенти». Усі силабуси заздалегідь оприлюднюються на сайті академії. Форми контрольних заходів також використовуються і в системі дистанційного навчання, у функціонуванні якої експертна група мала нагоду пересвідчитися. Спількування зі студентами засвідчило, що для більшості з них критерії оцінювання у цілому є чіткими та зрозумілими. Наявні критерії переважно дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОП. Між тим є низка форм і критеріїв оцінювання освітніх компонент, за якими встановлення міри досягнення результатів навчання є ускладненим. Наприклад, дискусійною є можливість вимірювання досягнення такого результату навчання як «вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність ...» за допомогою письмової контрольної роботи або тестування у системі дистанційного навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Нині форма атестації здобувачів вищої освіти, визначена у ОП 2018 р., у цілому відповідає вимогам стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (затверджено 10.07.2019 р.). Однак необхідно внести зміни до ОП в частині вимог до кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що у ЗВО доступ до сайту дистанційної освіти є у кожного студента (мають власний логін та пароль) (<http://do.uipa.edu.ua/login/index.php>). За допомогою електронного кабінету на сайті здобувач має змогу отримати інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Також про форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляється в усній формі викладачами здобувачам вищої освіти на початку навчального семестру. У відкритому доступі на сайті ЗВО є перелік різних положень щодо особливостей організації освітнього процесу в Українській інженерно-педагогічній академії. Зокрема, <http://uipa.edu.ua/ua/general-information/normatyvni-dokumenty?id=3052>. У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою студента чи викладача, деканом створюється комісія для приймання іспиту. Випадків застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за ОП не було. Процедури із вирішення конфліктних питань існують, але через відсутність випадків таких ситуацій ефективність і прозорість процедури перевірити складно.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

В академії здійснюються такі заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності: інформаційна робота викладачів зі студентами, мотивація студентів до навчання, перевірка робіт на плагіат, інформаційна та консультаційна робота Наукової бібліотеки з авторами наукових праць, відкритий доступ до інформації та ін. Розроблено та затверджено Положення про академічну доброчесність. Перевірка наукових робіт та професійно-кваліфікаційних праць на плагіат здійснюється за допомогою сервісу «Unicheck» за договором із ТОВ «Антиплагіат». У обов'язковому порядку перевірці підлягають дисертаційні дослідження, статті для збірників наукових праць ЗВО, монографії вчених академії, підручники та навчальні посібники, навчально-методичні посібники, підготовлені авторами-викладачами до розгляду різними радами академії. На наявність текстових запозичень перевірялися наукові роботи студентів цієї ОП, що подавалися для участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. Найближчим часом очікується перевірка на плагіат дипломних робіт, які за цією ОП захищатимуться вперше. На зустрічі із експертною комісією студенти позитивно сприйняли ідею щодо підписання здобувачами вищої освіти декларацій про академічну доброчесність. Політики та процедури ЗВО щодо академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Наявність у відкритому доступі силабусів навчальних дисциплін із чіткими та зрозумілими критеріями оцінювання. Існування у відкритому доступі організаційно-методичних документів щодо роз'яснення критеріїв оцінювання. Наявність ІТ-платформи взаємодії здобувачів вищої освіти та ЗВО. Існування дієвих технологічних процедур для перевірки наукових робіт та кваліфікаційних праць на унікальність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

В ОП є форми і критерії оцінювання, які є сумнівними щодо точності та об'єктивності встановлення досягнення деяких результатів навчання. Рекомендовано доповнити освітній процес за ОП активними методами навчання (бізнес-симуляціями, діловими іграми, кейс-стаді, тренінгами тощо), а також відповідними формами і критеріями оцінювання усіх результатів навчання. Варто провести анонімне опитування студентів ОП щодо вибору, визначеної чинним стандартом альтернативної форми атестації здобувачів вищої освіти. Доцільним є впровадження практики підписання НПП та здобувачами вищої освіти декларацій про академічну доброчесність.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 та 5.4. До того ж, враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз кадрового складу у цілому засвідчив високий рівень відповідності академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають на цій ОП. Це, зокрема, відповідність спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», а також іншим спеціальностям (за профілем конкретних дисциплін). Це підтверджують наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, а також атестати про вчене звання. Крім того, аналіз експертною комісією авторських сторінок науково-педагогічних працівників у певних наукометричних базах та пошукових системах також засвідчив відповідність досліджень більшості викладачів формату тих дисциплін, які вони забезпечують на ОП. При цьому були виявлені і менші відповідності дослідницької компоненти НПП по таких дисциплінах як «Управління бізнес-процесами в торгівлі», «Технології біржової діяльності» та ін. Узгодженістю із академічною кваліфікацією викладачів програми є і високі або достатні професійні активності науково-педагогічних працівників згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (2015 р.). До того ж часу професійна кваліфікація (досвід професійної діяльності у відповідній сфері) переважної частини викладацького складу програми є недостатньою. Тому досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання переважно забезпечують викладачі лише із належною академічною кваліфікацією.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У наданих відділом кадрів ЗВО документах зазначено, що процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується у відповідності до затвердженого наказом № 587 від 25.12.2015 р. Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) Української інженерно-педагогічної академії». Ця процедура на сайті УПА описана у вигляді Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад (<http://uipa.edu.ua/ua/general-information/normatyvni-dokumenty?id=3052>). У ньому зазначено чіткі підходи та етапи конкурсного добору викладачів. Приклад публікації оголошення у періодичному виданні газети Харківської міської ради «Харьковские известия» № 59 (3439) від 24 травня 2018 р. було надано експертній комісії. У оголошенні зазначені певні кваліфікаційні вимоги, перелік документів що вимагаються від осіб, які бажають брати участь у конкурсі, та граничні терміни подання документів. Аналіз засвідчив, що процедури конкурсного добору викладачів у цілому є прозорими, однак дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів переважно за рахунок їх відповідності академічній кваліфікації за дисциплінами ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Для здобувачів за ОП періодично організовуються зустрічі із представниками роботодавців, про що періодично повідомляється на сайті ЗВО. У зустрічах беруть участь приватні підприємці-випускники академії, представники підприємства «ДойчХоф» та ін. Частково вони також залучалися до організації процесу формування змісту ОП, що засвідчено у протоколі засідання кафедри ЕОДСГ № 12 від 23.04.2018 р. На зустрічі із експертною групою роботодавці повідомили про власне бачення проблем та шляхи удосконалення співпраці академії із бізнесом. Також представником ТОВ «Харківтрансмашпроект» позитивно була сприйнята пропозиція експертної групи щодо стажування у виробничих умовах деяких викладачів за ОП на взаємовигідних договірних засадах із академією. На раніше проведеному заході «Ніч науки» роботодавці також розкривали різні практичні аспекти ведення бізнесу для здобувачів ОП. Однак фактів участі представників роботодавців у реалізації освітнього процесу на постійній основі за ОП не виявлено.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Більшість викладачів програми не має попереднього практичного досвіду роботи за дисциплінами, які викладає на ОП. Крім того, ніхто з них нині не працює за зовнішнім сумісництвом чи цивільно-правовими договорами у практичному середовищі. При цьому академія не залучає до проведення аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків та експертів у галузі. Натомість, на зустрічі із експертною групою, багато представників роботодавців засвідчили, що позитивно б оцінили потенційну пропозицію від ЗВО щодо викладання на освітній програмі практичних занять на умовах зовнішнього сумісництва або погодинної оплати праці. Реальність такої можливості в організаційно-правовому контексті була підтверджена представниками відділу кадрів академії. До того ж часу двоє із представників роботодавців, що були присутні на зустрічі із експертною групою, мають науковий ступінь кандидата наук.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Академія сприяє професійному розвитку викладачів переважно через співпрацю із іншими організаціями. Усі викладачі програми мають свідоцтва про підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Більшість науково-педагогічних працівників пройшла таке підвищення кваліфікації у інших закладах вищої освіти (Національний авіаційний університет, Мелітопольський державний педагогічний університет, Український державний університет залізничного транспорту, Харківський національний фармацевтичний університет та ін.). На зустрічі із академічним персоналом було з'ясовано, що викладачі мають також і систему професійного розвитку через власні програми академії, а підвищення кваліфікації також сприяло їх науковому співробітництву. Під час зустрічі також було з'ясовано, що професійний розвиток викладачі часто розглядають як академічну чи професійну активність. Науково-педагогічні працівники відзначили, що їм хотілось би мати більше можливостей та часу для власного наукового та кваліфікаційного розвитку.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Системно відпрацьованого загального рейтингу викладачів академії поки не існує. Тому налагодженого процесу матеріального стимулювання на рівні ЗВО за прозорими, об'єктивними та вимірюваними критеріями якості освітньої діяльності поки не сформовано. Оцінка викладацької майстерності викладачів здійснюється на рівні кафедр шляхом проведення відкритих занять, взаємного відвідування занять викладачами, а також частково через анонімні опитування студентів. Результати обговорюються на кафедральних семінарах, робляться висновки та надаються рекомендації. У певній мірі розвиток викладацької майстерності стимулюється ЗВО через оплату відряджень викладачів на навчально-методичні семінари та науково-практичні конференції. Також частково відшкодовуються витрати на публікації результатів наукових досліджень. У цілому існуюча система матеріального стимулювання викладацької майстерності потребує удосконалення у напрямі зменшення ризиків суб'єктивного оцінювання НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Усі викладачі програми мають відповідність за академічною кваліфікацією. В ЗВО створена та розвивається наукова школа з економіки. Існує практика прийняття на роботу власних випускників та мотивування отримання додаткової освіти у ЗВО. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальному процесі за ОП на взаємовигідних з академією умовах. Відповідність деяких представників таких роботодавців не лише професійній, але й академічній кваліфікації за науковими ступенями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Відсутність практичного досвіду роботи більшості НПП у контексті викладання дисциплін на ОП. Рекомендовано більш вузько визначати конкурсні вимоги до претендентів за заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, беручи до уваги не лише належну академічну, але й професійну кваліфікацію. Запропоновано залучення професіоналів-практиків та експертів у галузі до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин. Доцільно забезпечити можливості для стажування викладачів у провідних підприємствах регіону на взаємовигідних умовах із роботодавцями. Рекомендовано академії розробити ефективну власну програму підвищення кваліфікації викладачів для розвитку їх соціальних навичок (soft skills) та педагогічної майстерності. Доречно створити чітку та об'єктивну рейтингову систему оцінювання ефективності діяльності науково-педагогічних працівників для використання її в системі матеріального стимулювання персоналу.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2 та 6.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.3 та 6.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками (переважно критерій 6.4), що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група пересвідчилася у реальному використанні спеціальних матеріально-технічних ресурсів, які необхідні для викладання дисциплін ОП. Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалося експертною групою шляхом відвідування аудиторій в навчальному корпусі № 1, бібліотеки, їдальні, санітарно-технічних приміщень, гуртожитку та медпункту. Відзначено зміни в функціональних пріоритетах бібліотеки, що пов'язано із активним впровадженням нових засобів обміну інформацією, створенням власних інформаційних ресурсів, автоматизацією бібліотечних процесів, організацією доступу користувачів до електронних баз даних (бібліотека <http://library.uipa.edu.ua>), (сайт академії <http://www.uipa.edu.ua>), (сайт кафедри <http://ekon.uipa.edu.ua>). Матеріально-технічна база підтримується на необхідному рівні для досягнення очікуваних результатів навчання. Впроваджена автоматизована система розкладу занять <http://uo.uipa.edu.ua/timeTable>). Група експертів перевірила наявність та доступність ресурсів для студентів. Навчально-методичні матеріали, розроблені викладачами з кожної навчальної дисципліни, мають практико-орієнтовний характер та знаходяться у вільному доступі для студентів. Силабуси (<http://www.uipa.edu.ua/ua/educative-work/sylabusy>)

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно зі статутом ЗВО (<http://uipa.edu.ua/ua/general-information/normatyvni-dokumenty?id=3053>;) особи, які навчаються в академії, мають право на безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами УПА. Крім того, вони мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб із особливими освітніми потребами). За результатами інтерв'ювання було встановлено, що доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання і викладання в межах освітньої програми, є вільним і безкоштовним. Для реалізації освіти за даною освітньою програмою у здобувачів є доступ до електронних ресурсів, який здійснюється, як у комп'ютерних класах з вільним доступом, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі. Доступ до Наукової бібліотеки є також вільним і безкоштовним. На сайті Наукової бібліотеки УПА є можливості для пошуку необхідних матеріалів в електронному каталозі, а також тут можна знайти і замовити необхідне видання. А оскільки бібліотека академії має декілька відділів, що розташовані в різних корпусах, то така функція є доволі зручною (<http://library.uipa.edu.ua/>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Зустріч із представниками студентського самоврядування та здобувачами вищої освіти на ОП засвідчила у цілому про задоволеність студентів освітнім середовищем. Вони звертали увагу на те, що в академії сформований сприятливий морально-психологічний клімат, який не сприяє появі та поширенню складних конфліктних ситуацій. Було засвідчено, що умови навчання у

цілому забезпечують можливості для задоволення потреб та інтересів студентів. До їх потреб дослухається адміністрація ЗВО при плануванні графіку навчального процесу, а викладачі кафедри ЕОДСГ надають освітні консультації під час вибору дисциплін. Працівники бібліотеки поінформували про можливості системи інформаційної підтримки навчання на ОП. Членам експертної групи була продемонстрована у дії система дистанційного навчання, яка перш за все дозволяє ефективно навчатися студентам, що працюють. Представники адміністративних та сервісних підрозділів академії повідомили про наявні умови для працевлаштування студентів в академії під час навчання, а також уточнили інструменти організаційної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти. За потреби в академії є можливість отримати консультації психолога, а також займатися художньою самодіяльністю та спортом. Санітарно-технічний стан приміщень, що оглядалися комісією, переважно відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. У цілому освітнє середовище в академії є безпечним та дозволяє задовольнити інтереси та прагнення студентів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована у ЗВО шляхом створення кабінету психологічної допомоги, де консультативні послуги надають працівники кафедри практичної психології. Взаємостосунки студентів із ЗВО із організаційних та адміністративних питань переважно реалізуються через кураторів академічних груп, працівників кафедр і деканатів та/або через офіційний сайт УПА. Після зустрічі зі здобувачами вищої освіти за цією ОП стало відомо, що інформаційно-консультативна підтримка реалізується здебільшого через систему дистанційного навчання, оскільки це є зручним ресурсом для спілкування з викладачами, а також обміну та одержання додаткової інформації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Створені в академії умови для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами мають декілька напрямів. Це, зокрема, організаційно-технічні умови (мобільні пандуси, поручні для користування сходами та ін.), лікувально-реабілітаційні (заняття з лікувальної фізкультури, психологічна допомога та ін.) та інформаційно-консультаційні (можливість безкоштовного дистанційного навчання за системою Moodle, консультації через різні засоби зв'язку та ін.). Викладене свідчить про комплексність підходу та увагу керівництва академії до створення належного середовища для підтримки людей з особливими освітніми потребами, у тому числі й на цій ОП.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На зустрічі із експертною групою представники студентського самоврядування та представники здобувачів вищої освіти стверджували, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було. Але вони не змогли чітко описати порядок своїх дій у разі виникнення конфліктних ситуацій та вказували лише на те, що у цій ситуації очевидно необхідно звернутися до куратора. Можна зробити висновок, що певна процедура вирішення конфліктних ситуацій в достатній мірі не формалізована, а також не є

наперед визначеною. На сайті є посилання на заходи щодо запобігання та протидії корупції (<http://www.uipa.edu.ua/ua/general-information/zakon>), а також Положення про академічну доброчесність в УПА (<http://www.uipa.edu.ua/ua/general-information/normatyvni-dokumenty?id=3052>), яке у тому числі дає роз'яснення щодо явища корупції як складової недоброчесності в ЗВО. На резервній зустрічі адміністративний персонал ЗВО та гарант ОП описала таку процедуру: для вирішення конфліктів створюється комісія, потім у разі виникнення конфліктних ситуацій відбувається засідання цієї комісії, а на інформаційній дошці публікується оголошення про засідання комісії із зазначенням місця та часу проведення засідання. Згодом за результатами роботи комісії ректор приймає рішення та видає наказ про притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності. Результати також оприлюднюються на інформаційній дошці. Процедури щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів у разі конфліктних ситуацій на ОП регламентуються Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів УПА, Розділ 3, та Положенням про екзаменаційну комісію, Розділ 5 (<http://www.uipa.edu.ua/ua/general-information/normatyvni-dokumenty?id=3052>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Наявність сприятливого морально-психологічного клімату в академії. Увага до умов навчання осіб з особливими освітніми потребами. Наявність ІТ-інструментів доступу до розкладу занять, домашнього завдання, форм контролю, навчального контенту та інших елементів навчання. Забезпеченість потреб студентів ОП матеріально-технічною базою та ресурсами (навчально-науковий центр, спортивний зал, бібліотека, стадіон, спортивно-оздоровчий табір, гуртожитки, медпункт тощо). Автоматизація бібліотечних процесів та організація доступу до електронних баз даних. Безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi. Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Наявність інформаційного пакету із соціальної адаптації студентів в академії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Поширене патерналістське сприйняття студента як об'єкта навчання, а не суб'єкта, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Рекомендовано покращити умови для реалізації європейського студентоцентрованого підходу у навчально-виховному процесі. Доцільно розробити або удосконалити процедури щодо вирішення потенційних конфліктних ситуацій в академії.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 та 7.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 7.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальні політики та процедури академії щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм зафіксовані у Положенні про організацію освітнього процесу (затвердженого 03.09.2015 р. зі змінами та доповненнями від 22.08.2017 р. та 27.08.2019 р.). Зокрема, положення містить підрозділ 2.8.4 «Порядок впровадження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» та 2.8.5 «Перезатвердження, оновлення та модернізація освітніх (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програм». Перезатвердження ОП в академії здійснюється для магістрів один раз на 2 роки. З метою удосконалення або модернізації ОП можна вносити необхідні зміни чи доповнення протягом цього терміну. А моніторинг освітніх програм має здійснюватися щорічно. На ОП «Управління та економіка підприємництва» зміни чи доповнення протягом першого терміну навчання за програмою поки не вносилися. А моніторинг ОП продовжується через відсутність набору студентів у 2019 р., хоча він мав завершитися після першого року навчання до початку приймальної кампанії за ОП. Тобто визначені у положенні періодичність та процедури оновлення освітніх програм не порушуються.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Отримання зворотного зв'язку від студентів у межах ОП «Управління та економіка підприємництва» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відбувається шляхом проведення періодичних студентських опитувань, результати яких знаходяться на сайті академії (<http://uipa.edu.ua/ua/educative-work/rezultaty-anketuvannia>) та впливають на зміст та організацію навчання. За результатами інтерв'ювання адміністративного персоналу ЗВО та лідерів студентського самоврядування стало відомо, що здобувачі вищої освіти частково залучені до процесу перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення якості вищої освіти через членство представників студентського самоврядування у вчених радах УПА. Це дає їм змогу надавати та обговорювати пропозиції щодо організації та поліпшення якості навчального процесу, що передбачено і у статуті Студентського сенату академії (<http://uipa.edu.ua/ua/general-information/normativni-dokumenty?id=3053;>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Протягом навчання за ОП здобувачі вищої освіти періодично беруть участь у зустрічах із представниками роботодавців. Про це періодично повідомляється на сайті ЗВО. У зустрічах беруть участь приватні підприємці-випускники академії, представники підприємств різних галузей. За результатами інтерв'ювання стало зрозуміло, що роботодавці частково залучені до процесу перегляду освітньої програми. Також представники роботодавців залучаються до рецензування освітньої програми «Управління та економіка підприємництва».

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП акредитується вперше, але інтерв'ю із роботодавцями показало, що майже всі вони є випускниками академії за різними спеціальностями. Випускники підтримують ініціативи академії, проводять зустрічі зі студентами, беруть участь в організації проходження практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Керівник відділу працевлаштування повідомив, що постійно проводиться робота із врахування та оцінки кар'єрного шляху випускників академії. Процес збору інформації для перегляду та оновлення ОП планується здійснювати, у тому числі, і через систему анонімного анкетування випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідні процедури передбачені у Положенні про організацію освітнього процесу (затвердженого 03.09.2015 р. зі змінами та доповненнями від 22.08.2017 р. та 27.08.2019 р.) та Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг (затвердженого 03.09.2015 р. зі змінами та доповненнями від 07.12.2017 р.). Вчасність реагування внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в освітній програмі, згідно із визначеними у положенні термінами і процедурами, поки формально не порушена на ОП. Між тим часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП та зустріч експертної комісії із роботодавцями та студентами засвідчили доцільність підвищення періодичності виявлення та реагування на недоліки у змісті навчання за програмою та процесі освітньої діяльності. До того ж часу результати анкетування студентів у 2018-2019 н.р. частково було враховано при організації переддипломної практики студентів за цією ОП, а пропозиції представників студентського самоврядування – при перегляді графіку організації навчального процесу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попередніх акредитаційних експертиз за цією ОП не проводилось, але при формуванні програми гарант та академічний персонал користувалась пропозиціями проекту стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (2017 р.), а також висновками та рекомендаціями експертів за спорідненими ОП кафедри.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно з інформацією, наданою адміністративним та науково-педагогічним персоналом, в УПА здійснюються заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Ця система базується на семи основних показниках: політика закладу і процедури забезпечення якості; періодичний перегляд та моніторинг навчальних програм і дипломних робіт; оцінювання студентів; забезпечення якості викладацького складу; навчальні ресурси; інформаційні системи; публічність інформації. У Положенні про систему

внутрішнього забезпечення якості в УІПА (<http://uipa.edu.ua/ua/publicna-informatsiia/systema-vnutrishnoho-zabezpechennia-iakosti>) зазначено політику і процедури забезпечення якості. Розподіл відповідальності між структурними підрозділами академії у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти визначено у Положенні про ВСЗЯ ЗВО. Культура якості започатковується у соціальних, наукових та організаційних заходах академії. Однак комплексна оцінка експертною групою освітнього середовища засвідчує існування резервів для покращення існуючої культури якості в академії.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Існування чітких процедур щодо оновлення освітньої програми. Наявність нормативно-методичних роз'яснень правил і процедур формування та оцінювання системи внутрішнього забезпечення якості ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Зважаючи на часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП, рекомендовано вносити необхідні коригування чи доповнення до освітньої програми не рідше одного разу на рік. Доцільно впровадити зміни до Положення про організацію освітнього процесу (п. 2.8.5) в частині можливості оновлення програмних результатів навчання ОП. Рекомендовано запровадити в академії елементи процесного підходу до організації менеджменту, що забезпечить гаранту освітньої програми необхідні повноваження для ефективного академічного управління процесами на ОП. Доцільно запровадити ефективні фінансові інструменти для постійного матеріального стимулювання результативної діяльності гарантів у контексті реального покращення якості ОП. Варто забезпечити формування об'єктивного рейтингового оцінювання викладачів, зважаючи на прогресивний досвід деяких інших ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.4, 8.5, та 8.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 8.2, 8.3 та 8.7, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО. Вони є легкодоступними та переважно чіткими і зрозумілими. Це, зокрема: Статут академії (<https://drive.google.com/file/d/0B-9AhcZpgmCIUDNYckFlenlpLTQ/view>), Правила внутрішнього трудового розпорядку (<https://drive.google.com/file/d/0B-9AhcZpgmCIYnBRRm5Ja1NsOTQ/view>),

Положення про організацію освітнього процесу(<https://drive.google.com/file/d/1S1q4BzHZB2sGLp6Tp3JbXtfK-6Ihclal/view>), Положення про академічну доброчесність (https://drive.google.com/file/d/1fF_CKLUeewFYMEhRtHB3XA12NsiOdIZR/view), Положення про порядок та умови обрання дисциплін за вибором (<https://drive.google.com/file/d/0B-9AhcZpgmCIZkFFNVhfT113ZIU/view>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг (https://drive.google.com/file/d/1sfWZHd7TXmW0VGBWK5QC5WLm_rbVXf53/view) та багато інших. У цілому ці правила та процедури послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми «Управління та економіка підприємництва». Недоліком є відсутність в академії правил для визнання результатів навчання, які отримані здобувачами у системі неформальної освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

У необхідний термін ЗВО оприлюднило на сайті проект ОП, але він має фактичний збіг із варіантом проекту 2018 р. Процес затвердження змін до ОП не завершився до початку вступної кампанії у 2019 р. Під час інтерв'ю з'ясовано, що роботодавці із цим проектом поки не знайомились, а студенти ознайомлені лише вибірково, оскільки перебували на канікулах та на переддипломній практиці. Рекомендації щодо удосконалення ОП стейкхолдери на момент акредитаційної експертизи поки ще не вносили, а навчальний контент програми аналізувався виключно проектною (робочою) групою та академічним персоналом.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО опублікована затверджена вченою радою освітня програма «Управління та економіка підприємництва» (<http://www.uipa.edu.ua/ua/educative-work/osvitni-prohramy/622-2011-12-09-21-56-46/osvitni-prohramy-2019/6480-zatverdzeni-osvitni-programi>). У документі відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік компонент, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. Структурно-логічна схема освітньої програми сформована недостатньо чітко. На сайті також розміщено силабуси усіх освітніх компонентів, включених до освітньої програми (<http://www.uipa.edu.ua/ua/educative-work/syllabusy/620-2011-12-09-21-56-46/syllabusy/6498-op-upravlinnia-ta-ekonomika-pidpriemnytstva>). Обсяг інформації по ОП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в академії і на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Оприлюднений проект освітньої програми для удосконалення абсолютно тотожний із її попереднім варіантом 2018 р. Рекомендовано розміщувати на сайті академії для обговорення зі стейкхолдерами проекти ОП із запропонованими змінами від робочої групи (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища тощо). Відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо наданих пропозицій із удосконалення освітньої програми. Після громадського обговорення проекту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 9.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

коротке поле

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

коротке поле

Рівень відповідності Критерію 10:

Рівень А / Рівень В / Рівень Е / Рівень F

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

коротке поле

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Одним із пріоритетів було визначення перспектив розвитку ОП. Під час інтерв'ю з гарантом ОП було з'ясовано причину відсутності набору в 2019 р. на ОП. Гарант пояснила, тільки 6-7 осіб отримали достатній прохідний бал із ЗНО з англійської мови, із тих що подавали документи на ОП. Враховуючи побажання студентів залишитися на навчання в УПА, їм було запропоновано перейти на іншу, більш повнокомплектну ОП.

Гарант також відзначила, що активно проводяться заходи для підготовки до набору наступного року. Активна профорієнтаційна робота. Проведене попереднє опитування бакалаврів, підтвердило їх бажання продовжити навчання на ОП 076 «Управління та економіка підприємництва) за магістерською ОП.

Інтерв'ю експертної групи із ректором та керівним менеджментом, також підтвердило наміри щодо розвитку ОП, та приділення її науково-освітнянської уваги. Також започатковані маркетингово-технічні кроки для набору студентів в наступному році (створення БД та callcenter для абітурієнтів, створення курсів підготовки з англійської мови для бакалаврів).

Особливістю ОП є акцент на отримання знань та вмінь щодо управління суб'єктами господарювання (для промислових підприємств) з пошуку нових можливостей виробництва товарів і послуг на основі інновацій та залучення ресурсів. Це підтверджується навчальними компонентами ОП та науковими дослідженнями студентів, їх участю в конкурсах студентських наукових робіт та регіональних проектах.

Спілкування із викладачами, студентами та роботодавцями підтверджує їх лояльність та налаштованість на співпрацю і розвиток ЗВО, та можливість і бажання розвитку ОП.

Загальна організаційна, матеріально-технічна та соціальна інфраструктура також відповідає вимогам для розвитку ОП. УПА знаходиться в м. Харків, яке є висококонкурентним освітянським середовищем, але водночас воно має великі виробничі підприємства та промислові комплекси, що створює потреби у досвідчених спеціалістах, і робочих місцях, що також можна розглядати як перспективність для розвитку ОП.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

[не має]дорадчий висновок представника роботодавців

[не має]окремі думки членів експертної групи

<http://www.uipa.edu.ua/ua/1prohramy-vyizdu-ekspertnykh-hrup-pid-chas-provedennia-akredytatsiinoi-ekspertyzy> програма відвідування ЗВО

Інші документи _____

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

Д.є.н., доцент, професор кафедри Мартинюк О.А.

Члени експертної групи (електронні підписи)

Д.є.н., професор, завідувач кафедри Величко О.П

Аспірант Лопатка К.А.